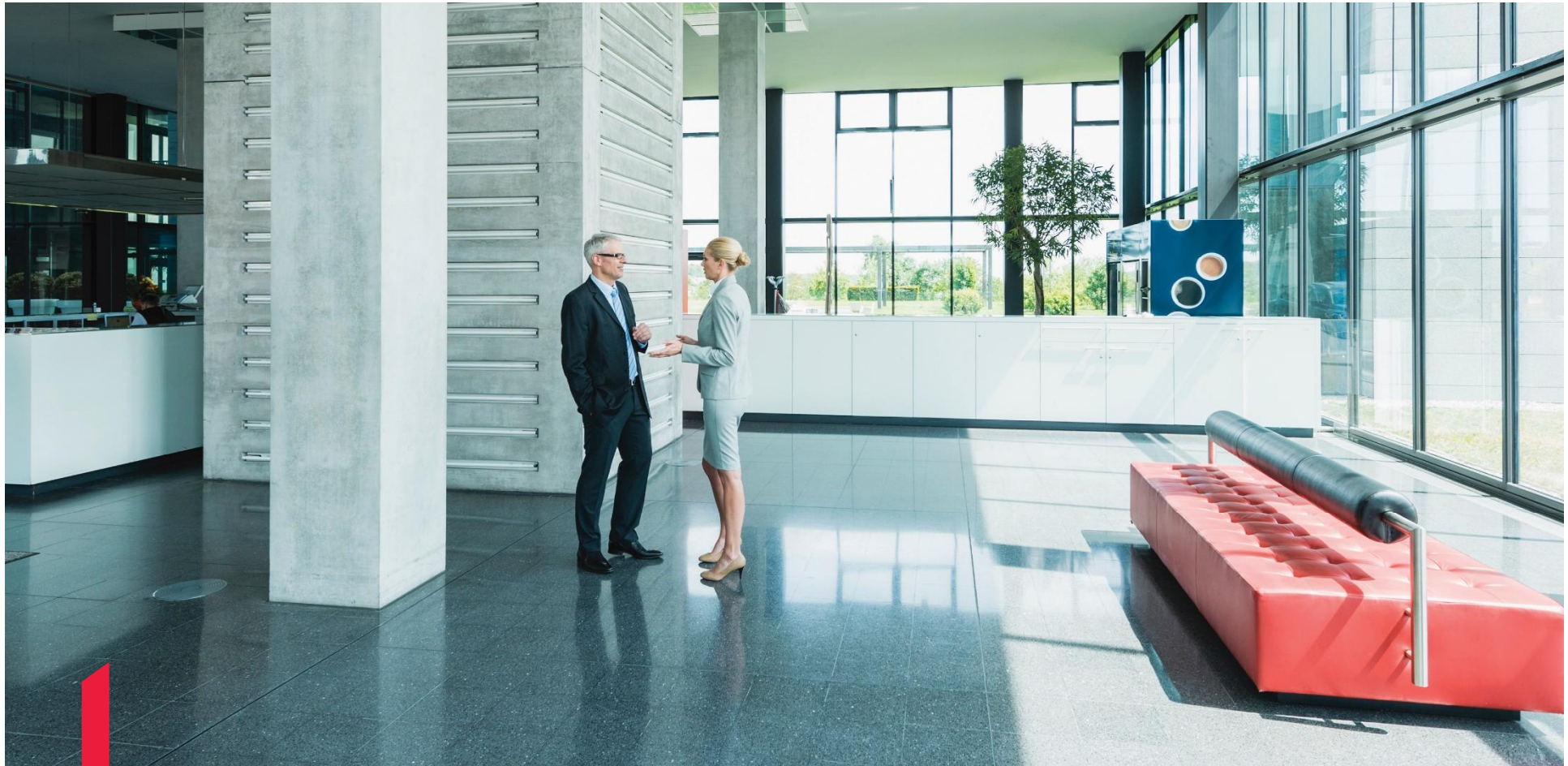

VERSLAG VAN BEVINDINGEN 2015

WATERSCHAP VECHTSTROMEN

VERSLAG VAN BEVINDINGEN 2015

Aan het Algemeen Bestuur van
Waterschap Vechtstromen
Postbus 5006
7600 GA ALMELO

Groningen, 24 mei 2016

Kenmerk: RHB/WP/no/1021430/001

Geachte leden van het bestuur,

Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging (d.d. 29 september 2015) ontvangt u hierbij ons verslag van bevindingen 2015 van Waterschap Vechtstromen. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2015.

Met dit verslag willen wij u zo goed mogelijk informeren en ondersteunen in de uitoefening van uw controlerende taak. De onderwerpen, die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening.

De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2015. Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij op 18 mei 2016 afgestemd in het MT en op 24 mei 2016 met het Dagelijks Bestuur.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van Waterschap Vechtstromen bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
BDO Audit & Assurance B.V.

drs. R.H. (Rob) Bouman RA

INHOUDSOPGAVE

1	DASHBOARD ACCOUNTANTS- CONTROLE		4
2	STREKKING CONTROLE- VERKLARING	2.1 STREKKING CONTROLEVERKLARING 2.2 OVERZICHT CONTROLEVERSCHILLEN	5 6
3	TOP 3 AANDACHTSPUNTEN VOOR 2016		7
4	UW FINANCIËLE POSITIE	4.1 RESULTAAT 2015 4.2 TOELICHTING OP UW FINANCIËLE POSITIE	8-9 10
5	BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN 2015	5.1 RECHTMATIGHEID 5.2 HERSTRUCTURERING LENINGPORTEFEUILLE 5.3 BELASTINGEN 5.4 OVERIG	11-12 13 14 15-16
	BIJLAGEN	A. ONZE CONTROLE	17-19

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

Ons oordeel	Top 3 aandachtspunten voor 2016	Resultaat 2015: € 5,6 miljoen												
<ul style="list-style-type: none"> De jaarrekening 2015 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten als van de activa en passiva; Baten en lasten, alsmede balansmutaties zijn rechtmatig tot stand gekomen; Rechtmatigheidsfout aanbestedingen van € 0,6 miljoen (binnen goedkeuringstolerantie van € 1,2 miljoen). 	<ul style="list-style-type: none"> Formaliseren IT beheersmaatregelen; Verdere uitwerking "inkoopaccountmanagement" en naleven inkoop- en aanbestedingsregels; Vergroten voorspelbaarheid begroting en tussentijdse budgetbeheersing. 	<table border="1"> <caption>Resultaat 2015: € 5,6 miljoen</caption> <thead> <tr> <th>Categorie</th> <th>Begroting</th> <th>Na wijziging</th> <th>Jaarrekening</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lasten</td> <td>~125</td> <td>~125</td> <td>~120</td> </tr> <tr> <td>Baten</td> <td>~125</td> <td>~125</td> <td>~125</td> </tr> </tbody> </table>	Categorie	Begroting	Na wijziging	Jaarrekening	Lasten	~125	~125	~120	Baten	~125	~125	~125
Categorie	Begroting	Na wijziging	Jaarrekening											
Lasten	~125	~125	~120											
Baten	~125	~125	~125											
Belangrijkste bevindingen 2015	Overige bevindingen	Weerstandsvermogen ultimo 2015												
<ul style="list-style-type: none"> Herstructurering leningenportefeuille ad € 240 miljoen rechtmatig tot stand gekomen en juist verwerkt in de jaarrekening; Heffen en innen belastingopbrengsten via GBLT, beoordeling werkzaamheden accountant van GBLT afgerond; Bestedingen programma's en investeringen binnen de gestelde kaders (begroting en kredieten); WNT toelichting voldoet aan de wet. 	<ul style="list-style-type: none"> In de nog op te leggen aanslagen door GBLT schuilt een latent risico van verjaring; Relatief forse afwijking begrote en gerealiseerde activering van projecten per 31 december 2015; Schuldpositie loopt verder op, voorstel om deze terug te dringen wordt meegenomen bij tussentijdse evaluatie bestuursakkoord. 	<table border="1"> <caption>Weerstandsvermogen ultimo 2015</caption> <thead> <tr> <th>Categorie</th> <th>Weerstandscapaciteit</th> <th>Gewogen risico's</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Begroting</td> <td>~10,0</td> <td>~7,0</td> </tr> <tr> <td>Jaarrekening</td> <td>~10,0</td> <td>~7,0</td> </tr> <tr> <td>Norm</td> <td>~10,0</td> <td>~7,0</td> </tr> </tbody> </table>	Categorie	Weerstandscapaciteit	Gewogen risico's	Begroting	~10,0	~7,0	Jaarrekening	~10,0	~7,0	Norm	~10,0	~7,0
Categorie	Weerstandscapaciteit	Gewogen risico's												
Begroting	~10,0	~7,0												
Jaarrekening	~10,0	~7,0												
Norm	~10,0	~7,0												

2.1 STREKKING CONTROLEVERKLARING

GOEDKEURENDE CONTROLEVERKLARING	Wij zijn voornemens om bij de jaarrekening 2015 van waterschap Vechtstromen een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid.
DE JAARREKENING IS GETROUW	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2015 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met de Waterschapswet en het Waterschapsbesluit.
DE JAARREKENING IS RECHTMATIG	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het door het Algemeen Bestuur vastgestelde normenkader.
GEWIJZIGDE CONTROLEVERKLARING	<p>Mede ingegeven door de financiële crisis, is in de maatschappij de vraag ontstaan om een uitgebreidere en meer begrijpelijke controleverklaring. De NBA heeft hier invulling aan gegeven middels de aangepaste Controle en Overige Standaarden (COS) 700/701. Hierin zijn regels opgenomen ten aanzien van de nieuwe opzet van de verklaring, die vanaf januari 2016 verplicht is voor Organisaties van Openbaar Belang (OOB's) ofwel beursgenoteerde bedrijven. BDO heeft besloten deze controleverklaring ook al dit jaar te gaan hanteren voor alle overige klanten. De nieuwe controleverklaring kent de volgende wijzigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het oordeel is aan het begin opgenomen; • De verklaring geeft ruimte voor het benoemen van kernpunten in de controle; • In de controleverklaring kan tevens informatie worden opgenomen omtrent de continuïteitsveronderstelling; • Tevens is meer aandacht mogelijk voor de materialiteit; • De verklaring geeft expliciet aan dat de andere informatie dan de jaarrekening niet gecontroleerd is; • De verklaring is beter leesbaar. <p>Omdat de materialiteit wettelijk is bepaald en de continuïteit voor overheden minder relevant is (overheden kunnen niet failliet gaan), zijn deze elementen niet opgenomen in uw verklaring. De kernpunten zijn weergegeven in ons verslag van bevindingen, dat openbaar beschikbaar is. Indien u dat op prijs stelt zijn wij graag bereid een toelichting te geven op de wijzigingen in de controleverklaring.</p>
JAARVERSLAG VERENIGBAAR	Ingevolge artikel 109 lid 3 onder d Waterschapswet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

2.2 OVERZICHT CONTROLEVERSCHILLEN

Ongecorrigeerde controleverschillen			
Post/omschrijving van de toelichting	Fouten (x € 1 mln)	Onzekerheden (x € 1 mln)	Verwijzing
Getrouwheid			
Geen ongecorrigeerde controleverschillen	€ 0,0	€ 0,0	
Rechtmatigheid			
Naleving Europese aanbestedingsregels	€ 0,6	€ 0,0	Zie pagina 11
Totaal	€ 0,6	€ 0,0	
Materialiteit (1% voor fouten / 3 % voor onzekerheden)	€ 1,2	€ 3,6	
Door het Algemeen Bestuur vastgestelde rapporteringstolerantie	€ 0,1	€ 0,3	

3. TOP 3 AANDACHTSPUNTEN VOOR 2016

INLEIDING	Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2015 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende top 3 van aandachtspunten voor het komende jaar 2016 benoemen.
1. IT	<p><u>Formaliseren IT beheersmaatregelen</u></p> <p>Tijdens de interimcontrole hebben wij aandachtspunten geconstateerd ten aanzien van de automatiseringsomgeving (met name op het gebied van de authenticatiemaatregelen alsmede de impact van de verstoringen in het boekjaar). Door aanvullende gegevensgerichte controles bij de jaarrekeningcontrole hebben wij dit achteraf ondervangen. Een aantal aanbevelingen die wij in de managementletter hebben gerapporteerd is ten tijde van de jaarrekeningcontrole nog onderhanden. Wij adviseren daar komend jaar prioriteit aan te geven.</p>
2. Aanbestedingen	<p><u>Naleven inkoop- en aanbestedingsregelgeving</u></p> <p>In onze managementletter hebben wij geconstateerd dat in 2015 veel energie is gestoken in het verder optimaliseren van de inkoopfunctie. Dit heeft onder andere geleid tot het vaststellen van de nota "Inkoopaccountmanagement" in directie/MT van 12 oktober 2015. Een van deze verbeteringen is dat per kwartaal een spend-analyse wordt uitgevoerd en waar nodig actie wordt ondernomen. Door deze maatregelen is een aantal onrechtmatigheden geconstateerd in het boekjaar. Dit heeft geleid tot een rechtmatigheidsfout van € 0,6 miljoen. Tijdens de uitgevoerde interne controle door waterschap Vechtstromen is daarnaast een aantal aandachtspunten geconstateerd waarop in 2016 actie moet worden uitgezet.</p>
3. Voorspelbaarheid begroting	<p><u>Afwijkingen ten opzichte van de BVR</u></p> <p>Evenals vorig constateren wij dat in de jaarrekening ten opzichte van de laatste bijstelling van de begroting (BVR) relatief forse verschillen zijn ontstaan. Zoals ook blijkt uit de toelichting wordt een groot deel van deze verschillen verklaard door werkzaamheden die gepland waren voor 2015 maar om uitlopende (niet voorziene) redenen niet plaats hebben kunnen vinden in 2015. Wij herhalen derhalve ons advies uit het verslag van 2014 dat het begrotingsbeheer en de tussentijdse budgetbeheersing verbeterd kan worden.</p>

4.1 RESULTAAT 2015 € 5,6 miljoen

Resultaat 2015 bedraagt € 5,6 miljoen

Resultaat 2015 - Het saldo van de jaarrekening van waterschap Vechtstromen over het jaar 2015 bedraagt € 5,6 miljoen voordelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

Exploitatierkening	Realisatie 2014	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2015
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>				
Lasten	122.296	125.883	124.364	119.225
Toevoeging aan reserves	5.229	493	2.264	2.264
Totaal bruto-lasten	127.525	126.376	126.628	121.489
Baten	119.039	120.994	119.149	119.624
Onttrekking van reserves	13.697	5.384	7.479	7.479
Totaal Bruto-baten	132.735	126.376	126.628	127.103
Totaal resultaat	5.210	0	0	5.614

Voor een uitgebreide analyse van het resultaat verwijzen wij naar de toelichting op de exploitatierkening naar kostensoorten in de jaarrekening (onderdeel 4.3.1).

Belangrijkste afwijkingen in de bruto-lasten

De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen worden veroorzaakt door de personeelslasten (€ 1,4 miljoen voordeel), goederen en diensten (€ 4,6 miljoen voordeel) en toevoegingen aan de voorzieningen (€ 2,2 miljoen nadeel).

Advies : verscherping tussentijdse budgetbeheersing

Het resultaat 2015 wijkt ongeveer 4,4% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij overheidsorganisaties is een afwijking van 2-3% van de begroting acceptabel en inherent aan een begrotingsproces. De afwijking op de gerealiseerde baten is minimaal. Zoals ook blijkt uit de toelichting wordt een groot deel van dit voordeel verklaard door werkzaamheden die gepland waren voor 2015 maar om uitlopende (niet voorziene) redenen niet plaats hebben kunnen vinden in 2015. Deze werkzaamheden worden verschoven naar 2016 (€ 1,7 miljoen). Daarnaast is er een structureel voordeel van € 1,2 miljoen en is de post onvoorzien van € 0,8 miljoen niet aangewend. Wij zijn van mening dat dit evenals vorig jaar ook in de tussentijdse rapportage (BVR) geconstateerd had kunnen worden. Wij herhalen derhalve ons advies uit het verslag van 2014 dat het begrotingsbeheer en de tussentijdse budgetbeheersing verbeterd kan worden.

4.1 RESULTAAT 2015 € 5,6 miljoen

Voorgenomen investeringen grotendeels gerealiseerd

Minder projecten geactiveerd, kapitaallasten in komende jaren lager dan geraamd

Realisatie voorgenomen investeringen

Ten aanzien van de verwachte investeringen wordt in het jaarverslag aangegeven dat € 47 miljoen van de oorspronkelijke in totaal geraamde investeringen ad € 49,7 miljoen in 2015 is gerealiseerd. Daarmee is ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 95% gerealiseerd. Ten opzichte van de BVR is bijna 100% van de investeringen gerealiseerd.

	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2015
<i>(alle bedragen * € 1 mln)</i>			
Netto-totaal investeringen	59,6	57,5	47,0
Afbreukrisico's	(8,4)	(8,0)	0
Netto-totaal investeringen na afbreukrisico	51,3	49,5	47,0
Mutatie bouwrente	(1,6)	(2,3)	0
Netto-totaal investeringen	49,7	47,2	47,0

Op basis van deze cijfers zijn wij van mening dat ten opzichte van 2014 het voorspellende vermogen ten aanzien van de investeringen voor jaarschijf 2015 is toegenomen. Wel constateren wij dat bij het opstellen van de begroting 2016 (en daarin opgenomen kapitaallasten) rekening werd gehouden met een totale activering in 2015 van € 65,1 miljoen. In de jaarrekening 2015 is slechts € 28,8 miljoen geactiveerd (44%). Het onderhanden werk in de balans loopt derhalve verder op tot in totaal € 79,0 miljoen (2014: € 60,6 miljoen). Wij adviseren de oorzaak waarom projecten nog niet zijn geactiveerd nader te onderzoeken en indien noodzakelijk de wijze waarop wordt omgegaan met het afsluiten van projecten c.q. activeren van projecten aan te passen.

4.2 TOELICHTING OP UW FINANCIËLE POSITIE

<p>Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen</p>	<p>Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen De analyse van het weerstandsvermogen is een onderdeel van het jaarverslag (paragraaf weerstandsvermogen). Vanuit onze controlerende rol hoeven wij alleen vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening. Omdat de omvang en inschatting van het weerstandsvermogen voor de continuïteit en toekomst van het waterschap van groot belang is, besteden wij (vanuit onze natuurlijke adviesfunctie) in dit verslag van bevindingen hier uitgebreid aandacht aan.</p>
<p>Het weerstandsvermogen van waterschap Vechtstromen is op basis van de eigen risico inschatting ruim voldoende</p> <p>Risico-inschatting gedegen</p> <p>Naast weerstandscapaciteit van € 10,2 miljoen bedraagt het eigen vermogen van de waterschap Vechtstromen € 42,8 miljoen</p>	<p>Weerstandsvermogen waterschap Vechtstromen 2015 Uit de jaarrekening 2015 blijkt dat het weerstandsvermogen van waterschap Vechtstromen met een ratio van 1,7 (of 170%) ruim voldoende is en voldoet aan de in de beleidsnotitie 'Reserves en voorzieningen, Vechtstromen' genoemde norm tussen de 1,0 en 1,4. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 10,2 miljoen en bestaat met name uit de Algemene Reserves van € 9,4 miljoen en de post onvoorzien van € 0,8 miljoen. De benodigde weerstandscapaciteit volgens de genoemde minimale norm van 1,0 bedraagt € 6,1 miljoen en € 8,5 miljoen op basis van een norm van 1,4, gebaseerd op de concernbrede risico-inventarisatie.</p> <p>Waterschap Vechtstromen heeft naar onze inschatting een gedegen systematiek rondom de inschatting van de risico's. In het beleid rondom reserves en weerstandsvermogen is vastgelegd dat deze risico-inventarisatie twee keer per bestuursperiode wordt uitgevoerd. Deze risico-inventarisatie is voor het laatst uitgevoerd in het kader van de jaarrekening 2014. In onze managementletter 2015 hebben wij aanbevelingen gedaan om verankering van risicomangement in de bedrijfsvoering verder te realiseren.</p> <p>Overigens moet bij de inschatting van het weerstandsvermogen wel worden meegewogen dat waterschap Vechtstromen ultimo 2015 een Eigen Vermogen heeft van totaal € 52,2 miljoen. Dat betekent dat waterschap Vechtstromen, naast de bovengenoemde Algemene Reserve van € 9,4 miljoen (die wordt meegenomen in het weerstandsvermogen), nog over een omvangrijke bedrag aan bestemmingsreserves beschikt. Dit bedrag wordt (terecht) niet meegenomen in de bepaling van het weerstandsvermogen, omdat voor de bestemmingsreserve in principe beleid en/of plannen aanwezig zijn. Maar ervaring leert dat indien de financiële positie nijpender wordt, de bestemmingsreserves vaak nog een oplossing kunnen bieden.</p>
<p>Schuldpositie loopt op, rente risico verkleind</p>	<p>Netto-schuld loopt in 2015 verder op Mede naar aanleiding van de schuldpositie in de jaarrekening 2014 en het aangekondigde onderzoek uit het bestuursakkoord heeft waterschap Vechtstromen een stress-test laten uitvoeren op de financiële positie. Uit deze test kwam dat het waterschap relatief gunstig scoort op tarieven en eigen vermogen maar ongunstig scoort op de schuldpositie. De schuldfactor (netto-schuld t.o.v. bruto-lasten) loopt in 2015 verder op naar 342% (begroot 330%). In het jaarverslag is aangegeven dat bij de tussentijdse evaluatie bestuursakkoord er een voorstel ligt om de nog steeds oplopende schuld om te buigen. Mede door de grote herstructurering van de leningenportefeuille (zie 5.2) heeft waterschap Vechtstromen het renterisico van deze schuldpositie naar de toekomst verkleind.</p>

5.1 BEVINDINGEN 2015 - RECHTMATIGHEID

Geconstateerde onrechtmatigheid bedraagt € 0,6 miljoen

Voorwaarden criterium: Niet naleven Europese aanbestedingsregels: € 0,6 miljoen

Bij de interim-controle 2015 hebben wij geconstateerd dat bij de interne controle onrechtmatigheden zijn geconstateerd bij de naleving van de Europese aanbestedingsregels. Wij hebben met waterschap Vechtstromen deze bevinding besproken en hierop zijn passende aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. De organisatie heeft, evenals voorgaand jaar, een uitgebreide zogenaamde spend-analyse (of crediteuren analyse) uitgevoerd op alle leveranciers met een inkoop groter dan € 50.000.

Middels aanvullende werkzaamheden is intern gecontroleerd of bij deze leveranciers sprake is van een aanbestedingsverplichting en zo ja, of dan ook daadwerkelijk de juiste aanbesteding heeft plaatsgevonden.

Wij hebben middels een review vastgesteld of deze spend-analyse en interne controle toereikend is uitgevoerd. Daarbij hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd en konden wij instemmen met de interne beoordeling van de wijze van aanbesteden. De totale rechtmatigheidsfout als gevolg hiervan bedraagt voor 2015 € 0,6 miljoen (2014: € 0,6 miljoen). Van deze € 0,6 miljoen heeft ongeveer € 0,4 miljoen betrekking op dezelfde aanbestedingen als in 2014. De overige € 0,2 miljoen betreft nieuwe bevindingen ten opzichte van 2014.

Om die reden concluderen wij dat de maximale rechtmatigheidsfout met betrekking tot de Europese aanbestedingen € 0,6 miljoen bedraagt. Dit bedrag valt op zich ruim binnen de controletolerantie, maar wegen wij wel mee in onze oordeel en hebben wij daarom opgenomen in ons overzicht met controleverschillen. Daarnaast is intern ook geconstateerd dat van een aantal zogenaamde 2B-diensten de Europese aanbestedingsregels niet geheel zijn gevolgd. Op grond van deze regels dient de gunning van de betreffende dienst binnen bepaalde periode plaats te vinden. Aan deze voorwaarde is voor de betreffende diensten niet voldaan. Het Ministerie van BZK / Platform Rechtmatigheid beschouwt het niet naleven van deze voorwaarde als een procedure fout die geen gevolgen heeft voor het rechtmatigheidsoordeel. De accountant dient deze procedurefout wel te rapporteren.

Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 104 en 109 van de Waterschapswet en moeten door het Algemeen Bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de goedgekeurde begroting en begrotingswijzigingen en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 108 van de Waterschapswet.

5.1 BEVINDINGEN 2015 - RECHTMATIGHEID

BESTEDINGEN PROGRAMMA'S EN INVESTERINGEN BINNEN DE GESTELDE KADERS

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het Algemeen Bestuur, zodat het Algemeen Bestuur hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de kadernota van de commissie BBV (voorheen het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten). Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft niet in alle gevallen te worden meegenomen in ons oordeel. Essentieel is dat het Algemeen Bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijding die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat het Algemeen Bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door ons niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan worden afgegeven. Daarnaast moeten wij in het verslag van bevindingen deze kostenoverschrijdingen, waarvan het Dagelijks Bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde te stellen.

Voor het jaar 2015 zijn de programma's bestedingen binnen de vastgestelde begroting gerealiseerd. Tevens hebben wij vastgesteld dat de bestedingen ten aanzien van de projecten binnen de kredieten zijn gebleven. Derhalve is voor het jaar 2015 sprake van begrotingsrechtmatigheid.

5.2 BEVINDINGEN 2015 - LENINGEN

Herstructurering rechtmatig tot stand gekomen en juist verwerkt in de jaarrekening

Herstructurering leningportefeuille

Middels besluit van het Algemeen Bestuur d.d. 15 april 2015 en het besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. 28 april 2015 is ingestemd met de implementatie van een herstructurering van de leningenportefeuille van in totaal € 240 miljoen. Middels dit DB-besluit wordt eenmalig afgeweken van de voorwaarde uit het treasury statuut dat drie offertes moeten worden opgevraagd voor deze transacties. De reden voor deze afwijking is gemotiveerd doordat gezien de specifieke omstandigheid van de herstructurering, in het bijzonder het te betalen agio aan de Nederlandse Waterschapsbank, het niet mogelijk is om drie offertes op te vragen. Tevens is getoetst dat deze herstructurering past binnen de kaders van de wet FIDO. Daarmee is deze transactie rechtmatig tot stand gekomen.

Door middel van deze herstructurering en overige maatregelen is vanaf 2015 een rentevoordeel gerealiseerd van € 2,4 miljoen oplopend tot een jaarlijks voordeel van € 4,0 miljoen in 2016. Daarnaast is het renterisico fors naar beneden gebracht door dat sprake is van een linear aflopende lening met een looptijd van 50 jaar. Tot slot is de beheersbaarheid van het aantal leningen ook verbeterd omdat er nu geen sprake meer is van 75 verschillende leningen maar slechts 10. Deze herstructurering is op adequate wijze toegelicht in de paragraaf financiering en op een juiste wijze verwerkt in de jaarrekening.

5.3 BEVINDINGEN 2015 - BELASTINGEN

Uitbesteding werkzaamheden GBLT

Waterschap Vechtstromen heeft het proces van heffen en innen van de belastingopbrengsten ondergebracht bij de GBLT.

De controle op het (het juist, volledig en tijdig) opleggen van de aanslagen wordt uitgevoerd door de accountant van GBLT. GBLT stelt hiervoor jaarlijks een verantwoording op ten behoeve van waterschap Vechtstromen die wordt gecontroleerd door de accountant van GBLT een voorzien van een controleverklaring. Dit betekent dat wij voor onze controlewerkzaamheden ten aanzien van deze materiële opbrengstenstroom voor een belangrijk deel steunen op de controlewerkzaamheden van de accountant van GBLT.

In overleg met waterschap Vechtstromen is een afspraak gemaakt met GBLT en de accountant van GBLT. De oplevering van de verantwoording was gepland op 15 maart 2016. Deze datum is ook opgenomen in de Dienstverleningsovereenkomst tussen waterschap Vechtstromen en GBLT. Uiteindelijk is de controleverklaring door de accountant van GBLT opgeleverd op 13 april 2016. De oorzaak van deze vertraging is gelegen in het feit dat de accountant van GBLT enkele afwijkingen heeft geconstateerd. Dit heeft tevens geleid tot een aantal ongecorrigeerde afwijkingen in de verantwoording van GBLT aan waterschap Vechtstromen. Deze afwijkingen zijn door waterschap Vechtstromen in haar eigen jaarrekening op een juiste wijze gecorrigeerd zodat wij deze niet hoeven mee te nemen in onze foutenevaluatie.

Met de accountant van GBLT zijn voor het boekjaar 2015 afspraken gemaakt, die vervolgens zijn geformaliseerd in de vorm van auditinstructies. Deze auditinstructies zijn verzonden en de afspraak is dat uiterlijk 15 maart 2016 waterschap Vechtstromen en wij de documenten zullen ontvangen. Wij hebben deze stukken op 12 mei 2016 van de accountant van GBLT ontvangen en daarmee onze controlewerkzaamheden kunnen afronden.

Nog op te leggen aanslagen

In ons verslag van bevindingen over het jaar 2014 hebben wij aandacht gevraagd voor de nog op te leggen aanslagen. Ultimo 2014 bedroeg dit nog circa € 1,7 miljoen. Destijds is door GBLT aangegeven dat in 2015 aanvullende maatregelen worden genomen om deze aanslagen alsnog op te leggen. Ultimo 2015 is dit bedrag echter opgelopen tot circa € 2,3 miljoen waarvan € 0,8 miljoen van voor het aanslagjaar 2015. Ondanks dat de gerealiseerde belastingopbrengsten in de jaarrekening gering afwijken van de laatste prognose schuilt in deze post een latent risico dat aanslagen niet meer opgelegd kunnen worden doordat termijnen worden verstreken.

5.4 BEVINDINGEN 2015 - OVERIG

<p>BELANGRIJKE AANDACHTSPUNTEN MANAGEMENTLETTER</p>	<p>Ons beeld van de interne beheersing Het boekjaar 2015 is het tweede jaar dat wij als accountant van Waterschap Vechtstromen de jaarrekening controleren. Tijdens onze interim-controlen hebben wij geconstateerd dat Waterschap Vechtstromen verder heeft gewerkt naar het optimaliseren van de organisatie en het financiële beheer. De organisatie is na de fusie in rustiger vaarwater gekomen en heeft de zaken op orde. De beheerorganisatie is (voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole) in opzet voldoende, aanbevelingen uit de vorige managementletter zijn overwegend opgepakt en er is vooruitgang zichtbaar. Met name op het gebied van inkopen en aanbestedingen alsmede automatisering zijn nog verdere verbeteringen mogelijk en wenselijk.</p> <p>Opvolging aandachtspunten managementletter Onze bevindingen naar aanleiding van onze tussentijdse controle hebben wij gerapporteerd aan de directie door middel van onze managementletter welke is gedateerd op 25 november 2015. De managementletter is door de directie verstrekt aan het dagelijks bestuur. De aandachtspunten zijn door waterschap Vechtstromen opgenomen in een actieplan. Wij hebben kennis genomen van de status van onze aandachtspunten per maart 2016 en constateren dat waterschap Vechtstromen onze aanbevelingen en bevindingen adequaat oppakt.</p> <p>Invoering Vpb-plicht voor overheidsbedrijven Overheidsondernemingen worden met ingang van 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Vanaf het boekjaar 2016 zullen overheidsondernemingen dan ook aangifte vennootschapsbelasting moeten gaan doen. Binnen Vechtstromen is een speciale werkgroep ingesteld voor deze VPB-plicht. Deze werkgroep beoordeelt de activiteiten en gaat de juridische en financiële gevolgen vanaf het boekjaar 2016 in kaart brengen. Ook wordt nagegaan welke wijzigingen nodig zijn in de bedrijfsvoering en administratieve organisatie van Vechtstromen. Wij hebben geadviseerd de ontwikkelingen blijvend te volgen en de impact op de bedrijfsvoering alsmede de financiële positie te monitoren</p>
<p>WNT</p>	<p>Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) De WNT is op 1 januari 2013 in werking getreden. Dit betekent dat waterschap Vechtstromen in haar jaarrekening de bezoldigingen van haar topfunctionarissen dient te vermelden. Op basis van de wet wordt de functie van secretaris-directeur aangewezen als topfunctionaris.</p> <p>In 2015 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen zoals opgenomen in de WNT. In de jaarrekening van waterschap Vechtstromen voldoet de toelichting omtrent de WNT aan de daaraan te stellen vereisten.</p>

5.4 BEVINDINGEN 2015 - OVERIG

MEDEDELING VAN MOGELIJK NIET INTEGER HANDELEN

In onze managementletter hebben wij gerapporteerd dat ten tijde van onze interimcontrole u ons heeft geïnformeerd dat er een extern onderzoek wordt uitgevoerd naar de integriteit van handelen van een medewerker. Wij hebben gerapporteerd dat wij in het kader van onze jaarrekeningcontrole beoordelen in hoeverre waterschap Vechtstromen deze casus adequaat heeft opgevolgd en op basis van de bevindingen uit het onderzoek voldoende maatregelen heeft getroffen. Op het moment van de jaarrekeningcontrole is het ontslag door het dagelijks bestuur genomen en loopt de bezwaarprocedure. Daarmee heeft waterschap Vechtstromen binnen haar mogelijkheden tot op heden voldoende maatregelen getroffen.

BIJLAGEN

BIJLAGE A: ONZE CONTROLE

<p>SCOPING: DOEL EN OBJECT VAN DE CONTROLE</p>	<p>Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van waterschap Vechtstromen, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met de Waterschapswet en het Waterschapsbesluit.</p> <p>Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging.</p>																			
<p>MATERIALITEIT</p>	<p>Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.</p> <p>Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.</p> <p>Op basis van het Besluit Decentrale Overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1,2 miljoen. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.</p> <table border="1" data-bbox="734 895 1957 1129"> <thead> <tr> <th data-bbox="734 895 1055 975">Goedkeuringstolerantie</th> <th data-bbox="1055 895 1279 975">Goedkeurend</th> <th data-bbox="1279 895 1503 975">Beperking</th> <th data-bbox="1503 895 1727 975">Oordeels-onthouding</th> <th data-bbox="1727 895 1957 975">Afkeurend</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="734 975 1055 1054">Fouten in de jaarrekening (% lasten)</td> <td data-bbox="1055 975 1279 1054">≤ 1%</td> <td data-bbox="1279 975 1503 1054">> 1% < 3%</td> <td data-bbox="1503 975 1727 1054">-</td> <td data-bbox="1727 975 1957 1054">≥ 3%</td> </tr> <tr> <td data-bbox="734 1054 1055 1129">Onzekerheden in de controle (% lasten)</td> <td data-bbox="1055 1054 1279 1129">≤ 3%</td> <td data-bbox="1279 1054 1503 1129">> 3% < 10%</td> <td data-bbox="1503 1054 1727 1129">≥ 10%</td> <td data-bbox="1727 1054 1957 1129">-</td> </tr> </tbody> </table> <p>Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 120.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.</p>					Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding	Afkeurend	Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%	Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding	Afkeurend																
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%																
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-																

BIJLAGE A: ONZE CONTROLE

ONAFHANKELIJKHEID	<p>Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen.</p> <p>Wij bevestigen dat we geen giften >100 euro hebben gegeven aan dan wel aangenomen van het waterschap of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.</p>
FRAUDE EN NON-COMPLIANCE	<p>Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten.</p> <p>Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen het waterschap. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken op verschillende niveaus binnen uw waterschap. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.</p>
GEAUTOMATISEERDE GEGEVENSVERWERKING EN BEVEILIGING PERSOONSgegevens	<p>Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.</p> <p>Wij hebben de automatiseringsorganisatie van het waterschap uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2015.</p> <p>De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.</p>